

Verscheyde consideratien over den tegenwoordigen toestand van ons lieve vaderlandt, of een kort verhael van sommige ghedenckwaerdige saecken

<https://hdl.handle.net/1874/20639>

UAB
816

VERSCHEYDE CONSIDERATIEN

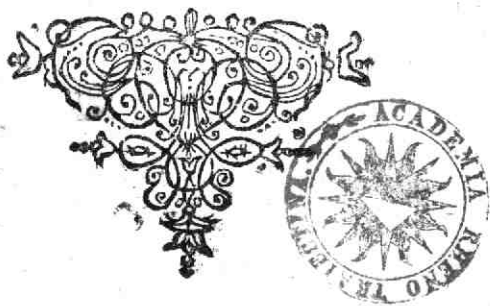
over den

TEGENWOORDIGEN TOESTANT

van ons Lieve

VADERLANT.

Of een kort verhael van sommige Ghe-
denckwaerdige faecken.

Gedrukt voor de Liefhebbers van zijn

HOOGHEYDT: 1672.

Verfcheyde
CONSIDERATIEN
over den
TEGENWOORDIGEN TOESTANT
van ons Lieve
VADERLANT.

Het is by na onbedenkelyck/en ick heb geloof vooꝛ andere
uytheemfche Natien ongelooftlyck; dat den Koninck van
Vranchryck in foo korte dagen heeft ingenomen een foo
Heerlijcken en vooꝛ al de Wereldt ontflaggelijcken Repu-
blijck, als die was van de Vereenighde Nederlandtſche
Provincie.

Dooꝛ ſpoet baert nijt/dit is oock de oorſaek geweest waerom dat'er
foo wel van binnen als buyten ons lieve Vaderland geweest zyn / die
het niet een nydigh oogh hebben aengeſien; doch die geen die buyten
ons Landt waren/ſouden ons foo veel quaet niet hebben kommen doen;
foo niet waren geholpen geweest / dooꝛ die van binnen.

Indien een oprecht Liefhebber van het Vaderlandt niet wil ſchul-
digh ſtaen aen de yterſte ondanchbaerheyt; foo moeten wy bekennen
dat de Princen van Orangies Hooghloffelijcker Memorie/naeft Gadt/
de eerſte en eenighe oorſaken zyn geweest / van die dier gekochte Dy-
heyt: die wy nu / onder Godes Zegen; foo langh hebben beſeten:
En om dat die Princen dooꝛ Godes Zegen/ geluckigh en vooꝛſpaedigh
zyn gheweest/ heeft het niet kommen miſſen of zy hebben oock haer be-
nyders gehadt; ja hoe ſy vooꝛſpaediger zyn geweest / foo veel te groo-
ter is oock den haet gheweest / die men die Vroomſe Heeren heeft
toegezagen.

Het doebigh Doofschieten van dien Doornen eersten Willem; en die bekende Historien willen wy niet ophalen/ noch oock van Maurity Regeringe, in wiens tijdt het eerste Zaedt Vruchten heeft gedragen van dat geene welck nu noch tegenwoordigh oorfaeck is van ons bederf.

Mauritius ebentwel heeft dooz Godes Zegen en zijn Aeerstigheidt / dat Zaet soo veel soechten upt te roepen als 't mogelijk was.

Den tweeden Willem wel ziende dat zijn vyanden in zijn jonge jaren weder trachten te effectueren / 't geen in zijn Doofaten haer tijdt geacht hadden te doen: heeft daer op niet gerust/ of wilde die Nydige en onrustige Menschen verseecken / om haren quaden Raedt en Machination tegen Hem en zijn Huys te stuyten / 't geen hem eeuighsins geluckte: doch het geliefde Godt Almachtigh desen Jongen Vorst in zijn bloepende Jaren wegh te rucken / en zijn Kerck en Landt van soo een Bescherm Heer te berooven; naelatende een droeve beswangerde Weduw, echter nochtans thoonende dat hy is een Barmhertigh en Genadigh Godt, die voozgenomen hadt zijn Kercke en zijn Volck Vaderlijck te tuchtigen; liet naer acht dagen zijn Vaderlijck aenschijn ober ons liechten: thoonende aen zijn Volck een jongen Prins, den tegenwoordigen Willem de derde.

Ober de doodt van desen Willem de tweede was een onghemeyne blijdschap/ onder die geene / welke dooz hem waren in Apprehensie genomen; en vooz al onder die geene welke hier tegenwoordigh liever Frans als Prins zijn; zoo dat haer vzeughde soodanigh upt berste / dat men een bzieffe vant/ 't geen vergesellschaft gingh met een deel gouts: in 't sactse van de Diakonen der Arminiaensche Kercke.

Des Princen doot, mijn gaef vergroot,
Geen blyder maar, in tachtigh jaar.

Den Iougeboren Vorst, gaf weder een nieuwe alteratie aen dese lieden / en het was wonder om te zien dat aensienelijke Mannen soo vzeefden vooz een jong geboren kindt.

Mu hoorde men onder haer die tael hoeren dat de tijdt van Nederlandis Vryheydt geboren was / nu was men verlost van de slavernye der Princen van Orangie, terstondt hadden Arminiaen, Sociniaenen en alderhande dwaelgeesten meerder / en de Gereformeerde minder Vryheydt: men moght onder de Gereformeerde met recht seggen dat

ter een nieuwen Koningh opstondt die Ioseph niet gekent hadde, eenige Steden alleen / en oock eenige Problintien uytgesondert.

Men wist by Cromwel soo veel te weegh te brengen / dat die geen Vrede wilde maechen / of men moest Sweren dat dien Jongh-geboren Vorkt noyt tot eenige Staets Ampten soude komen : hoewel den Pro- vintien niet vreesde / veel min een Jongh geboren Kind , doen suenbelde dien Vromen Heldt Maerten Harpertz Tromp, door een musket Kogel, daer nochtans des vjands Schepen wel d'yne musquet's schoten lengte van hem aflagen : doe was men ter sondt goet Engels.

De Vryheydt der Gereformeerde wierdt boozamelijck in dese sae- ken besnoept / men stelde Commissarissen in de Kercken-Raeden , en mocht men geen Ou derlingen of Diakonen kiesē / dan op Approbarie der Magistraeten ; en waren dese Commissarissen , de goede niet te nae gespyooken / meest alle geslagen vjanden van de Kercke : de Kerk- kelijcke Discipline moght by haer niet meer werden gexerceert : en was'er een Predicant te beroepen / hy moest soo delicaet na den tant / ten minsten oock van de Maeghschap van sommige wesen / of kreegh terstont een pieck.

Kromwel gestorven / en Karel de tweede in zijn wettigh Rijck her- stelt zijnde / heeft men niet langh met hem in rust konnen leven / vjt vrees dat hy zijn Neef met al te krachtige redenen mocht recom- manderen.

Du waren al eenige Steden booz zich selfs Soubereyn / men schay- te derhalven ober al de Prince Wapens vjt / verboot de Predicante op pane van Cassaie booz desen jongen Vorkt te bidden : schreef oock een Formulier booz van bidden / Stadthouders Ampt en Swoel wierden ge- mortificeert.

Geduerende den laetsten Munstersen Oorlogh, sond ons D'ancrijft volck / en aen den Bisschop, Gelt ; en wierdt doen voorgezagen aen de Staten des Lands, het eens of men doe niet al liever Frans als Prins was, dat men den Franschen Obersten / Duc de Turenne soude maechen Generael ober al ons Volck en Soldaten ; de Requesten die de oude Princesse , en de Cheurvorkt van Brandenburgh inleverden tot Avance- ment van zijn Hooghey den Heere Prince van Orangien, mochten niet helpen / maer met scharpe dreygementen afgeslagen.

Onse Scheeps Armade eerst gellage, en daer na dooy een Victorie tegen de Engelsche in haer reputatie herstelt/ heeft men aenslagh op de Engelsche Zeehavens gehad/ die hoewel ons is gheluckt/ echter geen meer reputatie verdient/ als't gheen d'Engelsche ons hadden gedaen in't Vlie, soo dat de Engelsche niet recht aen onsen overgeloopen Capt. Heemskerck, soo wel een Schilderye en gouden Kop mogen vereeren als men die aen Cornelis de Wit tot zijnder eeren heeft opgevecht; die niet recht niet kan seggen/ gelijk den anderen Inventor & Actor: oock soo was Heer Cornelis hier mede niet te vreden/ maer dooyt noch pretenderen boven de aensienlijcke somme gelds: die hy daer voor genoten heeft/ en den Vloot van staet; de Heerlijckheyt van Spynkenis, daer op de Gedeputeerden van Haerlem antwooyden/ voor stoute bedelaers een Rasphuys te hebben.

Ontrent dees tijdt wiert dooy den Raedt Pensionaris een post op de Heer van Beunigen's Reekeningh dooy geschayt/ die daer ober seer te ontvreden zijnde/ septe noyt een duyt aen gelt ontfangen te hebben van zijn Ed. en dat in soodanige tijdt als zijn Ed. wel bekend was; hem ten hooghsten noodigh te zijn/ van die tachtigh duysent guldens die zijn Ed. treckt dooy de Secrete Correspondentie, welck geldt men seght/ alsoo der geen reekeningh van gedaen werdt; meerder werdt gespendeert aen particuliere en Leden van Steden, en de rest na de Bank van Venetien gefonden, als tot het Landts welbaren werd gebesight.

De Mede met Engelandt getroffen zijnde/ en een Triple Aliantie ingegaen/ soo dacht men nu niet meer na een Stadhouder of Capiteyn Generael, echter waren der den jongen Vorst noch al eenige toegedaen hebbende soo veel konnen effectueren/ dat in den Raedt van Staten wiert geintroduceert.

Het eeuwigh Edict by Mr. Jan begonnen en besworen/ moest by alle Vroedschappen oock besworen of ondertepkent werden; ghelijck geschieden: en men gaf geen acht in sommige Steden op dien Ged/ dar'er niemant moght in de Regeeringe komen, of sy moekten Litmaten zijn van de Gereformeerde Religie, of ten minsten uyerlijck Professie daer van doen.

Wat aengaet de saeken van Buat, Kievit, en vander Horst, die zijn soo wel bepleyt en soo notoir/ dat ick daer van swijge/ alleenlijck dit moet'er wylt/ dat wanneer den Pensionaris Rudolfi geconstringeert wierdt/ dat soude moeten na den Haegh gaen om de executie van den
Heer

Heer Buat te verhaesten/ sulchs affloegh: en sepde / dat men de justitie zijn bypen loop most laten / en die niet forcereen door befendingen: doch heeft Paets dese Commissie aengenomen dat daer eerst gheresolbeert was dat men den gebangenen Heer van Buar in een eeuwige gevangenissen soude setten; wist het dien Heer soo te dirigeren dat by resumptie men hem de hop affloegh.

De Triple Aliantie wierdt seer qualijck by Vranckrijk genomen/ en socht alle middelen van de Wereld om die te vernietigen: ontsagh derhalven geen gelt of Ambassades, om alle Vorsten en Potentaten op te maken tegen de Geunierde Provincien; of dat se haer ten minsten souden Neutrael houden: het gelt dede seer veel; oock wist hy seer wel dat het gelt in Hollandt oock veel vermocht / en wetende niet enen de Factie die in de Provincien regneerde wegens zijn Hoogheydt, ende Staedis-geinde, kost noyt beter beginnen dan in sulcken tydt.

Vranckrijk van veele tot zijn devotie gekocht hebbende / begint te armeeren/ en hier begon men te disputeeren / om een Capiteyn Generael; dat van eyndelijck op zijn Hoogheydt wiert gedefereert: na soo veel moepte / soo veel Instructien / etc. En spreek dit sommighe soodanigh / dat het seker Rotterdammer deed uptbersten; Adieu Hollands Vryheydt. Noemende dat het Corruptie mael dat zijn Hoogheydt gaf aen den Ridderchap, Edelen en Steden.

Ondertusschen was Pieter de Groot, Ambassadeur in Vranckrijk, met zijn Swager Mombas; en wat die daer uptgevoert hebben/ heeft ons de doebige erbarenthept geleert.

Men schold Engelandt voer een Schelm, om dat ons den Oorlog Declareerde, maer men wist niet dat wy self eerst oorsaeck waren van het verbeeten der triple aliantie. Mombas in groot aensien sijnde by 't Hof van Vranckrijk, gelijk dan veraderpe altyt bemint is/ wist aen den Koning van Vranckrijk te toonen een presentatie upt naem van onsen Staer: dat wilde Vranckrijk met onsen Staer aenspannen, men soude Engeland ruineeren: Vranckrijk te generens versoepte sulcken schelmen veraderpe, sandt dese presentatie en versoek over / aen de Koninck van Engelandt / die daer op aenstonds ontboodt den Ambassadeur, en sepde dat hem sulx te horen quam / hy verset / eyfchte tijdt om dit aen syn Principalen te communiceren/ doch heeft byten twyffel aen verkeerde Liedden syn Brieven geaddressert/ want daer wist men niet minder als dat/ den Ambassadeur vertoont dat aen den Koninck, de Koninck hem weder

weder den Brief van Vranckrijck, en wyt sijn Boesem halende/lag hem die vooz/ en seyde verhalben groote reden te hebben om te byken sijn verbondt met ons gemaect / bewijl wy sulcx eerst hadden gedaen/en begon men ons doe te verkoopen: want Engelande had het vierden deel niet begeert / 't geen men aen Vranckrijck presenteerde.

Verdoolde Man, hy was van die luyden haer kennis niet; hy most sijn byeuen geaddresseert hebben aen de Commissarissen van de Secrete Correspondentie, die onder den Eed zijn: welke wanneer haer yets van haer mede Regent, en Ouder in Regeeringh al zy; gebraeght werdt: niets mogen seggen / alsoo onder den Eedt zijn.

Dit is alles wel verstuft en met een andze huyck omhangen / soudent sulche Heeren ons bedrieghen wiens Voorouders Martelaers van Staer sijn geweest en op Louveteyn hebben geseten/ dat kost men niet gelooven / men most haer wijsheydt meer toe vertrouwen/ en wierdt echter ander haer gebuerigh dit geloozt / liever Frans als Prins.

Cornelis de wit, reysde na Zabant en kosten soo een Brussels reysje veel duyent guldens, en dat was dadelijck sijn ordonnantie betaelt.

Was het niet grouwelijck om dencken dat een Persoon die in een particuliere Stadt sijn Eer en Eedt te buyten hadt ghegaen / en daer over wierd gedepozteert / dat die het gheheele Landts saeck wierdt toebetrouwt / en als Ambassadeur na Vranckrijck wierde gesonden/ en Pensionaris van Rotterdam gemaect / en t'huys komende tot Vroetschap aengenomen en in de Staten Generael gecommiteert.

Vranckrijck mede gebaeligh om dat men hem getergt hadde / dooz de Scheeps Armade die men doe ter tijdt nergens toe kost employeren / als om wat bravades te maken/welcke Vloot ons het volgende jaer beter te pas soude ghekomen hebben / doch echter most dat Volck, tegens protest van alle de Zeevoogden afgedanckt werden.

Vranckrijck dan komt af met volck om te gaen ontfanghen 't geen hem berhogt was / hier sendt men Gecommitteerde om inspectie te gaen nemen of de fortificacien wel vooz sien waren/ doch werden dooz Geldt en Wijn soo wel beschoncken dat van alles goedt rapoxt deden.

De Monster-Heeren waren dock meest alle blind, want alse 30 of 40 Man sagen meynden datter 100 was of meer.

Mastricht dan noch wierdt wel voorzien, doch was Vranckrijck wiser / dan dat sulx soude aentasten; sijn Mars dan hoogher treckende / gingh na Wesel dat van alles wel boozien was / soo dat het by tijd van noodt / een Magasijn booz andere Steden soude hebben konnen verstreken / hier was Ammonitie van Oorlogh ghenoech maer geen Wolck / den ouden Commandant wierdt daer upt ghelicht en een Schelm in sijn plaets gesteldt / en het is seker / had men Vrandkrijck daer op gehouden / datse van honger souden hebben moeten bergaen / want daer geen voeragie meer by hen te bekomen was.

Mostnen niet al willens blinc zijn / die niet zien kost dat soo een sefsne en aensienlijcke Vloot Schepen alle na Aernhem wierden gheboert / boozien van alle Ammonitie van Oorlogh wetens en willens in der Francen handen wiert gelevert / want soo men maer een gheringe Bovenlandtsche Schipper Consultatie genomen had / hy soude geaddiseert hebben dat het dolhepdt was in sulcken dzoogen tijdt en sapoen / soo veel schepen met schoon metael Schut, Lonten, Buscruyt, &c. en wat verders tot den Oorlogh behoozt / den Rhijn op te fenden; doch Holland dan alles ontbloot / kon soo veel te gemakelijcker Frans werden.

Orsoy en Rijnberck, mede van eerlijcke Commandanten ontbloot volghden wel haest / men sloot de Soldaten in de Kercken, en soo disputeerden men in Hollandt acht dagen / of Wesel ober was of niet / dan eenighe die goede correspondentie hadden / wisten het des anderen daeghs al.

Dese tijdingh bezwaerde en altereerde seer de ghemoederen der Inwoonderen / siende dat dooz quaedt belepdt van haer Overigheydt, die altijd om Vryheydt hadden geroepen / en daerom den Prince van Orangen daer bupten hadden gezworeen / dat die haer wilden bzingen onder slavernye van Vranckrijck, dit altereerde en opende soodantigh de herten der Inwoonders van alle Steden van Hollandt dat sy begonden te overleggen wat daden dat Godt Almaghtigh dooz de loffelijcke Princen van Orangen hadt ghedaen: sy oock geen minder lust hadden om desen jongen Vorst in sijn Voorvaderen Zetel te sien herstel.

De Dortenaers oock langh genoegh geterght / dooz de onverdragelijcken Hooghmoet van haren Roem, en Geltgierigen Heer; wiens Hooght oer God in den Hemel verdoot: hebben dat Cedenck-teken van Hooghmoet, en die Schilderpe die de Koningh van Engelandt soo verbitterde vernietigt.

Het was te verwonderen en ick gheloof dat Hollandt sefs sich niet ghenoech kan verwonden / daer soo veel diere Ceden gedaen waren / hoe't soo ras Prins was.

Maer fouden die GROOTE Heben nu al mede keeren en Prins wer-
den/ soo diender van wel een groot vier aengericht om alle Gedenck-
tekenen te verbanden / en zijn Hoogheyt moet geen memorie hebben
van het voozlebene : want de Dortenaers hebben den grondt geleght
om een vergerenheyt van saecken te beginnen : echter hoorde ick noch
onlangs van buyten seggen dat heerlijck gedicht door een GROOT Man
gemaecht op de Dood van zijn Hoogheyt Prins Willem de tweede, hem
scheldende booz een dwingelant / en met lasteren en buybetcken sprec-
kende van de daden der Princen ; met afgypplingh moet men daer aen-
dencken :

Nogtans en heeft ons al haer kragt U doodt alleen doorluchtig Heer
Nier als van Meester doen verandren Heeft alle Heerfchappy verdreven
Als wat zy heeft te weeg gebracht Den Vromen zijn ontrocken Eer
Is d'ene Slavernye voor d'andere. En't Land sijn Vryheyt weer gegeve.

Is't niet groutwelijck ! sae ick kan naeutelijcks gelooven dat het
menschen zijn / maer veel eer ondankbare beesten, en monsters booz
God en menschen ; die verben schryben en seggen / dat de Regeeringe
der Princen niet beter is geweest als het jock der slavernye onder de
Koningen van Hispanjen, en hem nader verklarende in sijn Annotatien
hier ober genaecht : seght / Tyranni mutatio non est Tyrannidis ablatio,
die dit gedicht wil lesen met zijn aentepckeningen / kan het vinden in't
vervolgh van Apollos Harp.

Het is niet te verwonderen dat die Monsters van menschen goet
Frans zijn, want by hen geen Religie is : en de Wyphedt / schoon dat
het in haer mont besturven leyt / is haer doeltwit gerinsus, dewyl sulks
genoegh blijkt upt den brief van de Staten van Zeelandt : stellende Re-
ligie en Wyphet in de macht van soo een persoon. Sijn Hoogheydes
herstellingh dan / hoop ick dat oorsaeck sal zijn dat Zeelandt noyt van
Hollandt sal afgesneden werden.

Daer waren Gesanten naer Engelandt om Vrede, doch hadden geen
commissie om Vrede te maken / en soo blindhochtemen de Gemeen-
te / sy banketteerde 10 dagen in Hamptons Court, en dacht het de Ko-
ningh goet / om te bzagen wat sy begeerde / maer sy antwooyden wel
trottselijck dat sy ghekomen waren om sijn Majesteit ten bzagen of die
pets had te versoeken van Hollandt, soo dat sijn Majesteit van Engelandt
met recht sepde / ick sie dat de Hollanders noch even trots zijn.

De Koningh van Engelandt sondt rentge Ambassadeurs selfs in Hol-
landt en gaf haer volkomen last / soo de Hollanders wilden tracteren
op voortige Tractaten / dat sy gereedt was ; de Ambassadeurs swegen
dit niet / maer maechten het pder beken ; doch die van Hollandt /
som-

sommige/ liever Frans als Prins veel minder Engels; lieten dese Ambassadeurs met een compliment vertrecken.

Blijcht derhalven nu niet klaerlijck/ hoe men Holland veel liever ten dienste van Vranckrijk heeft willen verhoopen/ dan dat men zijn Hoogheydt soude herstelt/ en de pape van Engeland gekoren hebben.

Mombas in Vranckrijk nebens zijn Swager het werck wel hebberende berricht na zijn contentement/ heeft het Godt Almachtigh beliest dese Verraderye in tijds te ontdekken; alsoo die gene die nu goet Frans gesint waren ober al Triumpheerden/ doch dewyl dat Mombas soo stout wierd dat hy de Franse soo Potoir aen zijn post liet passeren/ is daer op gebat/ en sal men hem wel sinder teere singen.

De goede Borgeryen, dan alzins dooz dit Verraedt getergh heeft dan noch selfs hare vertrouwde Regenten opgeweckt/ doch ziende datse te swach waren/ hebben eenighe in appellenstie ghenomen: en booznamelijck die geen de welke altydt publijck gesegt hadden/ liever Frans als Prins.

Nimwegen alleen bleef getrouw/ alsoo hier een Princelijcken Commandant in lagh/ want Nimwegen den Verrader Mombas tot Gouverneur niet begeerden/ de Stadt Grave eplaes is noch ghetuyge van de leste en ongehoorde schelmerpen/ en hope dat die de leste dootstuyt is geweest van die geen die het qualijck mepen/ en de Patenen soo qualijck gedirigeret hebben.

't Is wonder dat het Goudt der Franzen, der Batavieren oogden soo heeft konnen verblinden/ doch Godt Almachtigh heeft zich niet ongezoochen konnen laten soo om de gruwelijcke lasteringen tegen zijn Woordt en Kerck uptgebraecht; als oock om de ondanckbaerheyt regens het Doorluchtig Huys van Orangien, en Nassouw.

Wat een openbaren Hoeder, en Echtbreker, werdt tot Rechter gestelt: en die wenst dat men van een Kerck geheyligde plaets/ Hoerhuyzen mocht maken/ op dat dat'er de Stadt profijt van mocht trecken: is onpdelijck.

Ich kan oock niet zien waerom een Burgermeester zijn Burgers honden noemt/ als hy niet kan mercken dat het reflectie op hem heeft.

Ich kan niet dan met afsgrpsingh dencken/ hoe dat seker Burgermeester eenighen tijdt geleden doost seggen; dat hy/ aen Moses ende Denspiegels boeken evenveel geloof gaf: 't is boozwaer schzickelijck en geen wonder dat wy van Godt ghestrast werden; want schoon die lippen sweren men moeste niet geloven/ alsoo zy erger als Hedenen en Turcken zijn; want sy sweren hy pets datse niet gheloven/ dat'er is: en och of het maer een was die soo spreecht; en oock doet.

Is oock onberdzaeghlych dat den fynen Rotterdamsen snotschrap-
per die de rechterhant is van de Koninck van Rotterdam, noch onlangs
doost seggen tegen zyn bueren / sprekende met de uiterste calumnies van
zjn Hoogheydt; wat doen wy nu met die snottige jongen? wie heeft niet
hant tastelijck konnen zien dat dien fynen Broeder onlangs dacht dooz
de Remonstfrantsche Kerck op het Raedt-huys te komen / daer het nu
tegens zjn Sociniaensche Religie strjdt; welck Sociniaens gebuet /
altijdt getracht heeft de oberhant te bekomen / onder schijn van ne-
dyghepdt / en tot Rotterdam bekomen hebbende; soo is't een Stock-
regel geweest / de Gereformeerde Kercke, en Leeraers te schelden; en
hebben niet ontsen zjn Hoogheydts Hooghloffelijcke Voorouders
schendigh te lasteren / en booz schelmen upt te krpten / dat noch daeg-
lijcks geschiet; dooz die vuyle gepassioneerde Menschenen het rechte Zaad
en Dakomelingen van Barneveldt: de Remonstranten van wyper / en die
geene welcke dooz sulcke Broeders niet vergifticht waren / sagen wel
dat de Regeerfucht onder schijn van Nedrigheyt, soo haer herten besat /
dat indien sy hem inlieten / hy met haer soude handelen / eben als hy
met zjn Broeders op het Quaekernaet gedaen had / die hem hebben in-
genomen als de man die de bezofen slangh ontdopden.

Het wierdt booz een reputatie en eer gehouden / met desen Broeder
goede kennisse en intelligentie te hebben; en om zjn Wijshepdt en
gaewigheyt / hadden het de Remonstranten niet belet / was hy wel
Pensionaris geworden: het Ampt van derde Commissaris in de Kerck /
bediende hy reets; soo dat zjn Sociniaens Advijs deel vermocht ontrent
het verkiefen van een Gereformeerde Predicant.

Wat Rechtinnigh en oprecht Hollander, en grutwelt niet van sulke
uysporige rasenpen; daer men nu de Batavieren tot een spot stelt booz
al de wereld: derbense den Franfen Marquis binnen Oudewater seggen/
dat hen in Vrankrijk verseeckert was booz . . . dat alle de Steden van
Hollant souden booz de Franfen open leggen. Wy willen Godt bidden
dat dese onberwachte / en schielijcke veranderinge tot onse verbe-
teringh / uptbeydingh van Gods Gere / en behoudenis van onse ware
Gereformeerde Religie en Vryheyt mogen strecken: oock wenschen wy
van herten dat pder sich mach bekeeren van herten tot God / op dat
het begonnen Goubernement van zjn Hoogheydt, den Prince van
Orangien mach strecken / tot behoudenis van onse diergekochte; en nu
hy na verloren Wyshpdt.

De gealtereerde, en alsins schielijcke Voorvallen, zjn oorfaek
dat dit niet ordenlijcker en beter gestelt zy, doch
un bon entendeur il faut q'un demi parole

F I N I S.